Redaksioneel

Hierdie nommer is 'n huldeblyk van oudstudiante en kollegas aan prof. Dawie Steenberg as gewaardeerde promotor en kollega en as een van die oprigters en eerste hoofredakteur van *Literator*. Meer as 18 jaar lank het hy energiek gewerk om die tydskrif uit te bou tot die gesaghebbende blad wat dit vandag is. Die akkreditering van *Literator* in 1988 was 'n belangrike mylpaal op hierdie pad.

Die artikels wat in hierdie nommer verskyn, handel almal breedweg oor die tema “Die Afrikaanse prosa vandag” – die terrein waarop Dawie Steenberg 'n besonder belangrike bydrae as navorser en dosent gelewer het. Uiteraard word maar enkele fasette van hierdie omvattende onderwerp belig. Nietemin vorm twee vrae wat in die internasionale gesprek ook baie sentraal staan, myns insiens die kernvrae van hierdie nommer. Dit is enersyds die kwessie van intertekstualiteit en die dialoog tussen tekste. Die tweede kwessie (wat nou daarby aansluit) is die projeksie van beelde: beelde van die Suid-Afrikaanse werklikheid, die Suid-Afrikaanse geskiedenis en die visie wat uit so 'n projeksie blyk. Die visie – die kompleks van religieuse oortuigings van 'n outeur – is 'n onderwerp waaroor Dawie Steenberg heelwat gedink en geskryf het, en dit is daarom gepas dat dit in hierdie huldignommer ook aandag kry.

'n Dialoog tussen 'n wye verskeidenheid tekste word hier gevoer. Heilna du Plooy ondersoek die gesprek tussen Van Melle se “Oom Diederik leer om te huil” en Cloete se “Dr. Diederichs leer om te lag” en die bevrydende en genesende waarde van lag wat uit Cloete se verhaal blyk. Willem Burger ondersoek hoe meestersverhale deur reis ondermyn word in *Ryk van die rawe* en *Die reise van Isobelle*. Mabel Erasmus ontleed *Kartondose*, Daniël Hugo se vertaling van Tom Lanoye se roman, as kruiskulturele gesprek en kom tot die gevolgtrekking dat die politiek van vertaling in hierdie geval beskou kan word as dekoloniserend – dit wil sê, as weerstand teen die totaliserende tendense van internasionalisering en globalisering. In my artikel bring ek 'n opstel van Bakhtin in dialoog met De Waal Venter se kortverhaal “Die enigste” uit *Oop toe* en dui ek die komplekse dialogisering en parodiëring aan wat in die verhaal plaasvind. Johan van Wyk lees Dolf van Coller se roman *Die bieliebalies* van binne die raamwerk van Bakhtin se opvattinge oor die karnaval en die groteske liggaam en

bring dit in gesprek met die feminisme op 'n wyse wat moontlik tot 'n herwaarding van hierdie omstrede roman kan lei.

Dialogo is in al hierdie gevalle om, in die sin wat Bakhtin daaraan heg, die beperktheid van heersende raamwerke aan te toon.

Onder die noemer van projeksie van beelde pas eerstens Betsie van der Westhuizen se artikel waarin sy projeksies van die ruimte en die visie in Elsabe Steenberg se roman *Plek van die bruin geeste* ontleed. H.P. van Coller gaan die wyse na waarop Elsa Joubert die Suid-Afrikaanse geskiedenis projekteer en struktureer in *Die reise van Isobelle*. In die besonder toon hy aan hoe Elsa Joubert se romans intertekstueel met haar reisverhale skakel. Mike Prins ondersoek, juis onder die noemer van projeksies van die hede en die geskiedenis, hoe postmodernistiese trekke al in *Magersfontein o Magersfontein* na vore kom en die epistemologiese twyfel van die Modernisme geradikaliseer word. In Chris van der Merwe se herlees van tekste oor die Anglo-Boereoorlog blyk ook duidelik hoedat projeksies oor die Anglo-Boereoorlog gevorm is, gestereotipeer geraak het en hoe hierdie stereotypes later weer ondermyn is. Sowel Van der Merwe as Prins se bydraes is besonder aktueel so op die vooraand van die 100-jarige herdenking van die Anglo-Boereoorlog aanstaande jaar. Hulle bydraes is 'n voorsmakie van die spesiale nommer van *Literator* oor "Beelde van 'n oorlog, 1899-1902", wat ons beplan om teen die einde van 1999 te publiseer.

Met hierdie gevarieerde en aktuele nommer betuig die Redaksie van *Literator* sy dank aan prof. D.H. Steenberg vir sy inspirerende leiding van die tydskrif oor 'n lang tydperk. Ons wens hom nog baie jare se vrugbare deelname aan die gesprek met en oor die Afrikaanse prosa toe.

Dankie ook aan die skrywers vir die besondere bydraes wat hulle vir hierdie nommer gelewer het, en aan prof. J. van der Elst, Dekaan van Lettere en Wysbegeerte aan die PU vir CHO, wat die ontwerp van die buiteblad geborg het.

Hein Viljoen